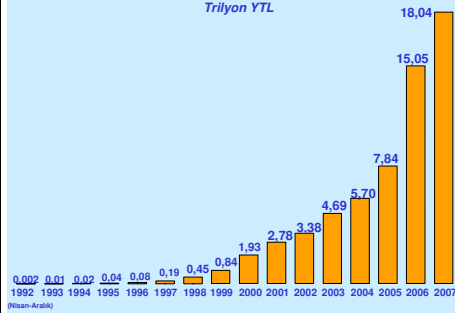


Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

[www.tcmb.gov.tr](http://www.tcmb.gov.tr)

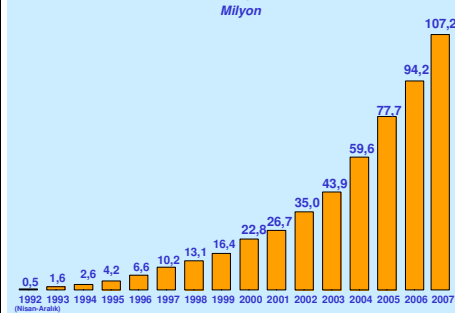
### EFT – EMKT SİSTEMİ İŞLETİM BİLGİLERİ

#### EFT-EMKT SİSTEMİNDE TOPLAM ÖDEME TUTARI



Ağustos 2008 sonu itibarı ile günlük en yüksek işlem hacmi  
1 Nisan 2008 tarihinde 109,02 milyar YTL olarak gerçekleşmiştir.

#### EFT-EMKT SİSTEMİNDEN GEÇEN TOPLAM MESAJ ADEDİ



Ağustos 2008 sonu itibarı ile en yüksek günlük işlem adedine  
17 Aralık 2007 tarihinde 912.359 işlemle ulaşılmıştır .

EFT – EMKT SİSTEMİ  
ÖDEME VE KIYMET MUTABAKAT SİSTEMLERİ  
KONUSUNDA BELİRLENMİŞ OLAN ULUSLARARASI  
STANDARTLAR İLE UYUMLU OLUP,  
TCMB ÖDEME SİSTEMLERİ KONUSUNDA MERKEZ  
BANKALARINDAN BEKLENEN GÖREVLERİNİ  
YERİNE GETİRMEKTEDİR.

#### KAYNAKÇA

ELEKTRONİK FON TRANSFERİ VE ELEKTRONİK MENKUL  
KIYMET TRANSFER VE MUTABAKAT SİSTEMİ  
TANITIM KİTAPÇIĞI  
AĞUSTOS 2006, ANKARA

PAYMENT SYSTEMS IN TURKEY  
BANK FOR INTERNATIONAL SETTLEMENTS  
JUNE 2007, BASEL, SWITZERLAND

EFT AYLIK DEĞERLENDİRME RAPORLARI  
TCMB ÖDEME SİSTEMLERİ MÜDÜRLÜĞÜ  
NİSAN 1992'DEN İTİBAREN, ANKARA.

EFT-EMKT SİSTEMİ İŞLETİM KURALLARI  
TCMB, ÖDEME SİSTEMLERİ MÜDÜRLÜĞÜ  
YAYIM 2, MAYIS 2006, ANKARA

EFT-EMKT SİSTEMİ KULLANIM KURALLARI,  
İŞLEMLER VE MESAJLAR,  
TCMB, ÖDEME SİSTEMLERİ MÜDÜRLÜĞÜ  
YAYIM 2.9, NİSAN 2008, ANKARA

TIC-RTGS & TIC-ESTS: TURKISH INTERBANK SETTLEMENT  
SYSTEMS FOR FUNDS AND SECURITIES  
TCMB, ÖDEME SİSTEMLERİ MÜDÜRLÜĞÜ  
ARALIK 2003, ANKARA.

## ELEKTRONİK FON TRANSFERİ

VE

## ELEKTRONİK MENKUL KIYMET TRANSFER VE MUTABAKAT SİSTEMİ



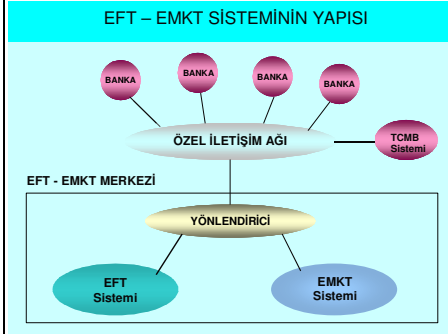
TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

EYLÜL 2008  
ANKARA

## ELEKTRONİK FON TRANSFERİ VE ELEKTRONİK MENKUL KIYMET TRANSFER SİSTEMİ

Elektronik Fon Transfer (EFT) Sistemi Türk Lirası ödemelerin, Elektronik Menkul Kıymet Transfer (EMKT) Sistemi ise menkul kıymetlerin bankalar arasında elektronik ortamda, gerçek zamanlı olarak aktarılmasını ve gerçek zamanlı mutabakatını sağlayan sistemlerdir.

Sistemler etkileşimli çalıştığından genellikle tek sistem olarak kabul edilip kısaca EFT-EMKT Sistemi adıyla anılmaktadır.



### SİSTEMLERİN TARİHÇESİ

EFT Sistemi 1 Nisan 1992 tarihinden bu yana katılımcılara hizmet vermektedir.

24 Nisan 2000 tarihinde sistem yazılım ve donanımında önemli değişiklikler içeren ve Avrupa Birliği ödeme sistemleri standartları ile uyumlu olan ikinci kuşak devreye alınmıştır.

EMKT Sistemi 30 Ekim 2000 tarihinde işleme alınmıştır.

Her iki sistemde de zaman zaman teknik ve operasyonel iyileştirmeler yapılmaktadır.

**EFT SİSTEMİ**  
İşleme Açılış: 1 Nisan 1992  
2. Kuşak: 24 Nisan 2000

**EMKT SİSTEMİ**  
İşleme Açılış: 30 Ekim 2000

### SAHİBİ VE İŞLETİM SORUMLUSU

EFT-EMKT Sisteminin sahibi olan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), aynı zamanda sistemin işletimini ve denetimini yapmaktadır.

### KATILIM KOŞULLARI

Bankalar Kanunu uyarınca Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar EFT-EMKT Sisteminde katılımcı olabilir. Gerçek ve tüzel kişiler ise katılımcılar aracılığıyla sistemde işlem yaparlar.

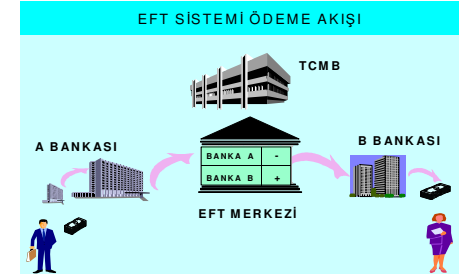
### ÇALIŞMA GÜN VE SAATLERİ

EFT-EMKT Sistemi, resmi tatil günleri dışında hafta içi her gün çalışır. Sistemler, Pazartesi günleri ve resmi tatilleri izleyen günlerde saat 8.00'de açılır. Sistemlerin kapanış saati tam iş günlerinde 17.30, yarım iş günlerinde 13.00 olmakla birlikte, bu saat olağanüstü durumlarda TCMB tarafından değiştirilebilir.

### ÜCRETLENDİRME

TCMB, sistemin yatırım ve işletim giderlerini karşılamak için katılımcı bankaların sistemde gerçekleştirdikleri işlemlerden ücret alır.

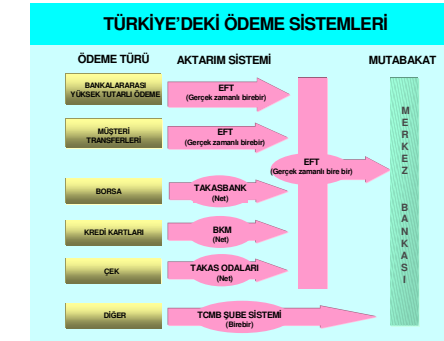
TCMB 2008 ücret tarifesi gereği, EFT Sisteminde geçen ödemelerden en az 0,15 YTL, en çok 12,15 YTL; EMKT mesajlarından ise sabit 0,15 YTL ücret alınmaktadır.



### İŞLEMLER

EFT-EMKT Sistemi aracılığı ile şu işlemler gerçekleştirilmektedir:

- TCMB'nin taraf olduğu ödeme ve kıymet aktarımları ile bankalar arası yüksek tutarlı fon ve kıymet aktarımları
- Düşük tutarlı müşteri işlemleri
- İMKB'de yapılan işlemlerin TL ayağı ile yalnızca devlet iç borçlanma senetleri işlemlerinin kıymet ayağı (netleştirme sonrası Takasbank aracılığıyla)
- Kredi kart ödemelerinin mutabakatını yapan Bankalararası Kart Merkezi'ne ilişkin ödemeler
- Takas Odalarında yapılan çek takası sonuçlarına ilişkin ödemeler



## ELEKTRONİK FON TRANSFER SİSTEMİNİN ÖZELLİKLERİ

### □ KAPSAM

Katılımcıların kendileri ya da müşterileri adına yaptıkları Türk Lirası cinsinden fon aktarımları gerçekleştirilir.

### □ GERÇEK ZAMANLI BİRE BİR MUTABAKAT

Sisteme gelen her bir mesaj anında ve tek tek işleme konulur. Mesaj EFT Merkezi tarafından alındığında gönderenin hesabı uygunsu borçlandırılır, alıcının hesabı alacaklandırılır. Gönderenin hesabı uygun değilse mesaj kuyruklanır. Hesaplar günclendiğinde fon karşı tarafın hesabında kullanıma hazır durumdadır.

### □ ALACAKLANDIRMA

Sistem bir alacaklandırma sistemidir. Bu sistemde bir katılımcı diğer bir katılımcının hesabını ancak alacaklandırabilir. TCMB gerekli görülen durumlarda doğrudan borçlandırma yapabilir.

### □ KESİN VE İPTAL EDİLEMEZ İŞLEM

Mutabakatı yapılan ödeme kesindir, iptal edilemez, geriye çevrilemez ve yeniden başlatılamaz. Maddi hata ile gönderilen ödemeler, ise alıcı tarafından başka bir ödeme mesajı ile gönderene iade edilebilir.

### □ ÖDEMELEERDE ALT LİMİT

Sistemde ödeme mesajlarının tutarı için herhangi bir alt limit yoktur. EFT Sistemi yüksek tutarlı ödemelerin yanı sıra düşük tutarlı müşteri ödemelerinin de yapıldığı bir ödeme sistemidir.

### □ ÖZEL EFT HESAPLARI

Katılımcıların sistemde birer hesabı bulunmaktadır. Katılımcıların EFT hesapları ile TCMB nezdindeki mevduat hesapları arasında fon aktarımı yapılır.

### □ MESAJ KUYRUKLAMA

Katılımcı, hesabında yeterli fon bulunmasa bile ödeme mesajını EFT Merkezine gönderebilir. Ödeme mesajları katılımcının hesabında yeterli fon oluşuncaya kadar kuyruқта bekletilir ve yeterli fon biriktiginde otomatik olarak karşı tarafa gönderilir.

Kuyruklanmış mesajların ödenmesinde katılımcının mesajlara verdiği öncelik değeri ve mesajların EFT Merkezine geliş sırasına dikkate alınır.

### □ GÜN İÇİ KREDİ

Gün içinde ortaya çıkan acil fon gereksiniminin karşılanabilmesi amacıyla TCMB tarafından katılımcılara teminat karşılığında gün içi kredi sağlanmaktadır. Katılımcıların aldıkları gün içi krediyi belirlenen saate kadar kapatmak zorundadırlar.

### □ DÜZELTİCİ DOĞRUDAN BORÇLANDIRMA

TCMB tarafından gerekli görüldüğünde, bir katılımcının EFT hesabı borçlandırılarak bir başka katılımcının hesabı alacaklandırılabilir. Bu işlem, bir katılımcının teknik nedenlerle çalışmaması gibi olağanüstü durumlarda işlemlerin sürdürülebilmesi amacıyla kullanılmaktadır.

### □ ONAYLI DOĞRUDAN BORÇLANDIRMA

Bir katılımcı kendi ya da müşterisi adına, diğer bir katılımcıdan onay alarak kendi hesabına bir ödeme aktarımı yapabilir.

### □ KİLİTLENME ÇÖZÜMÜ

Katılımcıların karşılıklı olarak gönderdikleri ve kuyruklarında bekleyen ödemelerin kilitleme yaratıp yaratmadığı izlenir. Otomatik olarak saptanan kilitlemeler öncelik ve giriş sırasına dikkate alınarak çözülür.

### □ FON YÖNETİMİ KOLAYLIĞI

EFT Sisteminin sunduğu imkanlarla, katılımcılar, biriken fonlarının hangi ödemeler için ve nasıl kullanılacağını planlayabilirler.

### □ TOPLU GÖNDERİM KOLAYLIĞI

EFT Sistemi, düşük tutarlı ödemeleri belli kistalara göre gruplayarak kısa zaman aralıkları ile toplu olarak gönderme özelliğine sahiptir.

## ELEKTRONİK MENKUL KIYMET TRANSFER SİSTEMİNİN ÖZELLİKLERİ

### □ KAPSAM

Sistemde devlet iç borçlanma senetleri ile birlikte Özelleştirme İdaresi ve Kamu Ortaklığı Fonu gibi diğer kamu kuruluşları tarafından ihraç edilen senetlere ilişkin işlemler yapılır.

### □ ELEKTRONİK KAYDI İŞLEM

Menkul kıymetlere ilişkin bilgiler sistemde elektronik ortamda, kaydı olarak tutulmaktadır.

### □ AKTARIM VE MUTABAKAT

EMKT Sistemi, birinci ve ikinci piyasada alım-satımı yapılan menkul kıymetlerin katılımcı depoları arasında aktarım ve mutabakatlarını yapar.

### □ BİRE BİR MUTABAKAT

Sisteme gelen menkul kıymet aktarım istekleri anında ve teker teker yerine getirilir.

### □ KESİN VE İPTAL EDİLEMEZ İŞLEM

Mutabakatı yapılmış bulunan işlemler kesindir ve iptal edilemez.

### □ ÖDEMESİZ KIYMET AKTARIMI

Bir katılımcı, deposunda bulunan bir kıymeti ödeme karşılığı olmadan bir başka katılımcının deposuna aktarabilir.

### □ ÖDEME KARŞILIĞI TESLİMAT

EMKT Sistemi temel olarak bir gerçek zamanlı ödeme karşılığı teslimat sistemidir. Kıymetlerin EMKT Sistemindeki teslimatı ile ilgili ödemenin EFT Sistemindeki mutabakatı eş zamanlı olarak yapılır.

### □ PARÇALI TESLİMAT

Ödeme karşılığı teslimatlarda menkul kıymetler, sahibi tarafından belirtilmek koşuluyla, birden çok parça halinde işlem görülebilir. Bu operasyon, katılımcılara likidite kolaylığı sağlamak amacıyla tasarlanmıştır.

### □ ALACAKLANDIRMA

EFT Sistemi gibi EMKT Sistemi de bir alacaklandırma sistemidir. TCMB gerekli görüldüğünde doğrudan borçlandırma yapabilir.

### □ DÜZELTİCİ DOĞRUDAN BORÇLANDIRMA

TCMB gerekli görüldüğünde durumlarda, bir katılımcının EMKT Sistemindeki deposunu borçlandırarak, diğer bir katılımcının deposunu alacaklandırarak üzere menkul kıymet aktarımı yapılabilir.

### □ FİZİKSEL TESLİMAT

Katılımcı tarafından talep edildiğinde, katılımcının deposunda bulunan kıymet, fiziksel olarak teslim edilmek üzere EMKT Sistemi dışına çıkarılabilir. Ayrıca, katılımcı tarafından TCMB'ye teslim edilen fiziksel kıymet sisteme aktarılarak katılımcının EMKT depolarına kaydedilir.

